

2023-01-31 Nr. NV-217

VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTAS Nr.: TAP-22-2281(2) TAIS-22-14888(3)		DĖL VYRIAUSYBĖS 2013 M. BALANDŽIO 3 D. NUTARIMO NR. 280 „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS PILIETYBĖS ĮSTATYMO ĮGYVENDINIMO“ PAKEITIMO		
		Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Įstatymo įgyvendinamasis teisės aktas	Pasirenkama ☐ Taip ☒ Ne Priėmimo Terminas Data iš kalendoriaus	Vidaus reikalų ministerija	Pasirenkama ☒ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☐ Nesvarstyta Data iš kalendoriaus	Pasirenkama ☐ Svarstyti TAP ☒ Svarstyti LRV posėdyje ☐ Grąžinti tobulinti
Įgyvendina Vyriausybės programą	Pasirenkama ☐ Taip ☒ Ne			

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

I. Ilgai truncančios Lietuvos Respublikos pilietybės netekimo įforminimo procedūros. Ši procedūra nuo pranešimo apie kitos valstybės pilietybės įgijimą gavimo iki sprendimo dėl pilietybės netekimo priėmimo (apimanti dokumentų nagrinėjimui skirtą 2 mėn. terminą, papildomų dokumentų laukimo 6 mėn. terminą) procedūros sustabdymo atveju bei sprendimui dėl pilietybės netekimo priimti nustatytą 1 mėn. terminą) trunka 9 mėnesius, o nuo kitos valstybės pilietybės įgijimo – iki 11 mėnesių (įskaičius 2 mėn., skirtus piliečiui pranešti apie kitos valstybės pilietybės įgijimą), per kuriuos kitos valstybės pilietybę turintis asmuo naudojasi ir Lietuvos Respublikos piliečio teisėmis, nors tokios teisės nebeturėtų turėti, jeigu neatitinka Lietuvos Respublikos pilietybės įstatyme nustatytų sąlygų kartu būti Lietuvos Respublikos ir kitos valstybės piliečiu.

Pagal keičiamu Vyriausybės nutarimu patvirtintą Dokumentų, susijusių su Lietuvos Respublikos pilietybe, teikimo ir nagrinėjimo tvarkos aprašą (toliau – Tvarkos aprašas) Migracijos departamentas, gavęs pranešimą apie piliečio įgytą kitos valstybės pilietybę, dokumentų dėl pilietybės netekimo nagrinėjimą stabdo, jeigu neturi pakankamai duomenų, kad asmuo gali būti kartu Lietuvos Respublikos ir kitos valstybės pilietis, ir asmeniui suteikia 6 mėnesių terminą tokiems dokumentams pateikti. Asmeniui per 6 mėn. terminą prašomų dokumentų nepateikus, tęsiamas dokumentų dėl pilietybės netekimo nagrinėjimas ir rengiamas teikimas vidaus reikalų ministrui sprendimui dėl pilietybės netekimo priimti. Nustatytas 6 mėn. dokumentų nagrinėjimo sustabdymo terminas yra ilgas, atsižvelgiant į visą pilietybės netekimo įforminimo procedūrą.

II. Vidaus reikalų ministro įsakymai dėl Lietuvos Respublikos pilietybės atkūrimo ir Lietuvos Respublikos pilietybės netekimo Teisės aktų registre skelbiami nuasmeninti (nurodomos asmens pirmos vardo ir pavardės raidės, gimimo data ir gimimo valstybė), atsižvelgiant į Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos 2020 m. lapkričio 23 d. sprendimą dėl nacionalinio teisinio reguliavimo atitikties Bendrojo duomenų apsaugos reglamento¹ reikalavimams trūkumų. Tokia įsakymų dėl pilietybės skelbimo praktika (kai skelbiami nuasmeninti asmens duomenys) neatitinka konstitucinės pilietybės sampratos, kuri suponuoja individualių pilietybės aktų viešumą.

Reikalavimas sprendimus dėl Lietuvos Respublikos pilietybės skelbti Teisės aktų registre nustatytas Pilietybės įstatymo 36 straipsnyje.

Siūloma spręsti problema susijusi su Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymo 36 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektu Nr. XIVP-742, kuriuo siūlyta Teisės aktų registre neskelbti vidaus reikalų ministro įsakymų dėl pilietybės atkūrimo ir pilietybės netekimo (Respublikos Prezidento dekretai dėl pilietybės suteikimo, išsaugojimo, grąžinimo skelbiami ir pagal Teisėkūros įstatymo reikalavimus, o galutiniai ir neskundžiami administracinių teismų sprendimai – ir pagal Teismų įstatymo reikalavimus). Šis įstatymo projektas Seimo po svarstymo 2022 m. sausio 11 d. buvo grąžintas tobulinti, pritarus Seimo

¹ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos Reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas)

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

Žmogaus teisių komiteto išvada, kad siūlomas reguliavimas nedera su konstitucine Lietuvos Respublikos pilietybės samprata ir neatitinka Konstitucijoje įtvirtintų reikalavimų dėl teisės aktų skelbimo, o asmens duomenų apsauga negali būti suabsoliutinama taip, kad būtų paneigtas konstitucinis teisės viešumo principas. Argumentuojant nepritariaimą pagrindžiančią nuomonę komiteto išvadoje, be kita ko, pažymėta ir tai, kad vidaus reikalų ministro įsakymuose dėl pilietybės asmens duomenų nuasmeninimas užkirstų kelią jų teisėtumo kontrolei administraciniuose teismuose.

Šiuo metu teisės aktuose nėra nustatyta, kokie asmens duomenys nurodomi Teisės aktų registre skelbiant sprendimus dėl pilietybės.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

I. Pasirinkta priemonė yra tinkama, siūloma trumpinti terminą nuo 6 mėn. iki 3 mėn., per kurį įgijęs kitos valstybės pilietybę Lietuvos Respublikos pilietis galėtų pateikti dokumentus, patvirtinančius, kad atitinka Pilietybės įstatyme nustatytas sąlygas būti kartu Lietuvos Respublikos ir kitos valstybės piliečiu. Numatoma galimybė esant objektyvių priežasčių šį terminą vieną kartą pratęsti ne ilgiau kaip 2 mėn. Migracijos departamento sprendimu. Rengėjai teikime pagrindžia, kodėl pasirinktas nustatyti 3 mėnesių terminas būtų pakankamas kitos valstybės pilietybę įgijusiam asmeniui pateikti Lietuvos Respublikos pilietybei išsaugoti reikiamus patvirtinti dokumentus, be kita ko, atsižvelgiant į galimybes gauti Lietuvos valstybės istorijos ir kituose archyvuose saugomus dokumentus, jeigu asmuo atitinka Pilietybės įstatyme nustatytas sąlygas, ir statistinius duomenis (2020 m. Lietuvos Respublikos pilietybės įgijus kitos valstybės pilietybę neteko 1 268 asmenys, 2021 m. – 1 000 asmenų, 2022 m. – 671 asmuo, Lietuvos Respublikos pilietybės netekimas 2020 m. nebuvo taikomas 1 336 asmenims, 2021 m. – 1 178 asmenims, o 2022 m. – 1 280 asmenų).

II. Projektu siūloma nustatyti vidaus reikalų ministro įsakymų dėl Lietuvos Respublikos pilietybės atkūrimo ir Lietuvos Respublikos pilietybės netekimo skelbimo Teisės aktų registre tikslą ir viešai skelbiamus asmens duomenis. Skelbiant įsakymus dėl pilietybės Teisės aktų registre siūloma nurodyti asmens vardą, pavardę, gimimo datą ir vietą (valstybę), numatant išimtis dėl vaikų iki 18 metų, remiantis Bendrojo duomenų apsaugos reglamento reikalavimais, taip pat įsakymus dėl pilietybės neatkūrimo, argumentuojant tuo, kad šiuo atveju asmens ir valstybės teisinis ryšys neatsiranda. Nurodytais išimčių atvejais būtų skelbiami nuasmeninti duomenys (nurodomos asmens vardo ir pavardės pirmosios raidės, gimimo data ir vieta (valstybė)).

ĮGYVENDINIMO MECHANIZMAS

Nustatomos pereinamosios nuostatos dėl jau gautų pranešimų apie Lietuvos Respublikos piliečio įgytą kitos valstybės pilietybės įgijimą nagrinėjimo (taikomas iki pakeitimų galiojės procedūros stabdymo terminas).

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

Projektas derintas su Teisingumo ministerija ir Valstybine duomenų apsaugos inspekcija.

Projektas svarstytas 2023 m. sausio 24 d. tarpinstituciniame pasitarime.

KITI SVARBŪS ASPEKTAI

2023 metais Tvarkos aprašą numatoma dar kartą keisti, siekiant įgyvendinti 2024 m. sausio 1 d. įsigaliosiantį Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymo Nr. XI-1196 29, 32, 33 ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymą Nr. XIV-1602, taip pat atsižvelgiant į Specialiųjų tyrimų tarnybos 2022 m. birželio 27 d. antikorupcinio vertinimo išvadoje Nr. 4-01-5333 „Dėl pilietybės atkūrimo, pilietybės suteikimo supaprastinta tvarka ir leidimų nuolat gyventi Lietuvoje išdavimo pagal suklaidotus asmens kilmės dokumentus prevencijos ir kontrolės“ pateiktas pastabas ir pasiūlymus bei siekiant kompleksiskai peržiūrėti procedūras ir terminus.

PAŽYMĄ PARENGĖ

Asta Klapatauskienė

Viešojo valdymo grupė patarėja